

Evaluatie Grondstoffenbeleidsplan 2020-2025

JANUARI 2026
GEMEENTE MIDDEN-DRENTHE

Managementsamenvatting

Vanuit de Wet Milieubeheer zijn gemeenten verplicht om minimaal papier, textiel, gevaarlijke huishoudelijke afvalstoffen en afgedankte elektrische en elektronische apparaten gescheiden in te zamelen via bronscheiding. Nascheiding in aanvulling op bronscheiding is voor deze afvalstoffen toegestaan, maar dit mag nooit ter vervanging van bronscheiding gebeuren. Ook bioafval, metaal, kunststoffen en glas worden normaliter gescheiden ingezameld, waar gemeenten onder specifieke voorwaarden van mogen afwijken.

Hoe de gemeente Midden-Drenthe om wil gaan met de afvalinzameling en de bijbehorende materiaalstromen is beschreven in het Grondstoffenbeleidsplan 2020-2025 (GBP), welke moet worden geëvalueerd en herzien.

Dit rapport bevat een evaluatie van het GBP. Het geeft inzicht in behaalde doelen, niet-behaalde doelen, trends in afvalscheiding en kostenontwikkeling. In ieder hoofdstuk worden conclusies en aanbevelingen gegeven.

Conclusies:

Onderstaande de belangrijkste 10 conclusies op een rij:

1. Doelen: In het Grondstoffenbeleidsplan 2020-2025 waren 24 doelen gedefinieerd, waarvan 12 doelen zijn behaald, 7 doelen nog in ontwikkeling zijn en 5 doelen niet zijn gehaald.
2. Tevredenheid: De tevredenheid van de inwoners op het gebied van afvalinzameling en het contact daarover met medewerkers van de gemeente is best goed.
3. Afvalstoffenheffing: Ondanks stijgende kosten heeft gemeente Midden-Drenthe de afvalstoffenheffing voor haar inwoners laag kunnen houden. In vergelijking met de landelijke kosten is de afvalstoffenheffing laag en ook ten opzichte van de andere Drentse gemeenten is de afvalstoffenheffing niet hoog.
4. Kosten restafval: Komende jaren stuurt de centrale overheid steeds meer op minder restafval, bijvoorbeeld door de CO2-belasting op afvalenergiecentrales jaarlijks te verhogen en hergebruik te stimuleren. Daarnaast stijgen ook de kosten voor verbranding van restafval, waardoor komende jaren de lage afvalstoffenheffing niet gehandhaafd kan blijven, als uitgangspunt blijft dat deze kostendekkend moet zijn.
5. Ambities: Het streven naar maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar en een scheidingspercentage van 80% in 2025 is niet behaald. Met de realisatie zijn we inmiddels verder afgedreven van de gestelde doelen: 160 kg restafval per inwoner en scheidingspercentage 73%. In vergelijking met andere Drentse gemeenten presteren Diftar-gemeenten beter.
6. Scheidingsgedrag: De meeste inwoners willen moeite willen doen om hun afval te scheiden. Toch belandt regelmatig het afval in de verkeerde container, wat leidt tot afkeur en verhoogde kosten.
7. Digitalisering: De introductie van de afvalwijzerapp is succesvol geweest.
8. Materiaalstromen:
 - a. In het restafval zitten nog veel grondstoffen, waarvoor betere afdankmogelijkheden zijn.

- b. De hoeveelheid ingezameld GFT is prima en het scheidingspercentage is goed.
 - c. De hoeveelheid ingezameld PMD in Midden-Drenthe is best goed, maar gezien het scheidingspercentage van 65% en de vervuiling in het PMD kan het nog beter. Inwoners weten niet altijd goed wat er wel of niet in de PMD-container mag.
 - d. Het scheidingspercentage van Oud Papier en Karton is ook best goed, maar kan nog wat hoger. Jaarlijks wordt er steeds minder OPK tonnage ingezameld, m.n. door toename van karton en afname van kwaliteitspapier. Hierdoor nemen inzamelkosten toe en zijn inzamelende maatschappelijke organisaties vaker aangewezen op de garantieprijs.
 - e. De scheiding van textiel en luiers kan veel beter.
9. Milieubrengrstations: De inwoners zijn over het algemeen tevreden over de milieubrengrstations. Behalve over de kosten, welke nu al niet kostendekkend zijn. Het milieubrengrstation bij Koers in Bovensmilde wordt met 15% relatief weinig gebruikt, terwijl de kosten hiervan relatief hoog zijn.
10. Zwerfafval: Uit onderzoeken over de kwaliteit van de leefomgeving blijkt over het algemeen een goede waardering voor wat betreft zwerfvuil. De grootste ergernis betreft sigarettenpeuken.

Aanbevelingen:

Samenvattend worden de volgende algemene aanbevelingen gegeven, welke in paragrafen verder zijn gedetailleerd:

1. Hoeveelheid restafval: Overweeg om de afvalstoffenheffing per adres te koppelen aan de aangeboden hoeveelheid restafval. Enerzijds om de bewustwording te vergroten, anderzijds om de sterk toenemende kosten van verwerking van restafval te temperen. Hier zijn verschillende varianten voor mogelijk.
2. Scheidingspercentage: Analyseer per afvalstroom welke mogelijkheden er zijn om inwoners hun afval beter te laten scheiden om daarmee het scheidingspercentage te verbeteren.
3. Optimalisatie: Vanwege toenemende kosten voor afvalinzameling en -verwerking is het raadzaam om alle afval-gerelateerde kosten goed te analyseren om te kijken of er optimalisaties mogelijk zijn, waarbij wordt gekeken naar aanbod, kosten en kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen.
4. Communicatie: Introduceer gerichte communicatiecampagnes op scheidingsgedrag en algemene informatie m.b.t. verschillende materiaalstromen en hou dit ook vol.
5. Verwerkingsmethoden: Analyseer de huidige stand der techniek om te kijken of andere verwerkingsmethodieken, zoals nascheiden van PMD, met vergelijkbare kosten mogelijk tot betere resultaten leiden.

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. Evaluatie Doelen	5
3. Service	11
4. Ontwikkeling Afvalstoffenheffing.....	13
5. Afvalscheiding en Vergelijking (doelstellingen/milieu).....	16
6. Communicatie	19
7. Materiaalstromen	21
7.1 Restafval.....	21
7.2 GFT	22
7.3 PMD.....	24
7.4 OPK.....	26
7.5 Textiel	28
7.6 Luiers.....	29
8. Milieustraten.....	31
9. Zwerfafval	32
10. Tevredenheidsenquête.....	34

1. Inleiding

Dit rapport evalueert het grondstoffenbeleidsplan 2020-2025 (GBP) van de gemeente Midden-Drenthe. Het doel is inzicht geven in gerealiseerde prestaties, trends en verbeterpunten.

Om het beleid van de afgelopen beleidsperiode te evalueren zijn alle **Doelen** uit het beleidsplan samengevat en is de status van de doelen geïnventariseerd bij de betrokken ambtenaren.

Daarnaast is in de periode van 25 september 2025 tot en met 15 oktober 2025 een **Afvalonderzoek** gehouden, om de ervaringen en de mening van de inwoners in de evaluatie te betrekken. 5.757 personen uit de gemeente Midden-Drenthe zijn per brief benaderd om deel te nemen dit onderzoek. Daarnaast is het burgerpanel hiervoor uitgenodigd; dit panel bestaat uit 440 leden. Leden van het burgerpanel ontvingen geen brief. Van de 6.197 genodigden vulden er 1.157 (18,6%) de enquête volledig in.

Het onderzoek bestond uit een enquête van 39 vragen, waarin de volgende onderwerpen aan bod kwamen:

- Tevredenheid over de afvalinzameling en de serviceverlening in het algemeen
- Kennis, houding en gedrag met betrekking tot afvalscheiding
- Frequentie van afval aanbieden en mogelijkheden m.b.t. de volgende afvalstromen:
 - Restafval
 - Groente-, fruit- en tuinafval (GFT)
 - Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD)
 - Oud papier en karton (OPK)
 - Luiers en incontinentiemateriaal
- Informatievoorziening
- Milieustraten
- Gebruik kringloopfaciliteiten

De resultaten uit het afvalonderzoek komen in de diverse onderdelen van deze evaluatie aan bod. De integrale rapportage van het onderzoek wordt als bijlage aan dit verslag toegevoegd.

Als laatste is gebruik gemaakt van de **Grondstoffenmonitor 2024**, welke jaarlijks wordt opgesteld in opdracht van Markerein, het ambtelijk overlegorgaan waarin de beleidsambtenaren op het gebied van afval en grondstoffen waarin alle 12 Drentse gemeenten actief participeren. In de grondstoffenmonitor worden jaarlijks de prestaties op het gebied van afvalscheiding gepresenteerd per gemeente, inclusief een regionale benchmark. Grafieken en toelichtingen uit de grondstoffenmonitor worden bij verschillende hoofdstukken aangehaald. De volledige grondstoffenmonitor 2024 wordt eveneens als bijlage aan dit rapport toegevoegd.

Met bovengenoemde informatiebronnen wordt getracht een zo volledig mogelijk beeld te geven van de gerealiseerde doelen tot nog toe. De beschreven resultaten worden tevens gebruikt om in 2026 een nieuw grondstoffenbeleidsplan op te kunnen stellen.

2. Evaluatie Doelen

In het GBP zijn verschillende doelstellingen geformuleerd. In onderstaande tabel worden de doelen uit het GBP geresumeerd en wordt de huidige status kort weergegeven.

(Toelichting 1 – Kolom ‘Nr’: Groen: behaald, blauw: onderhanden, rood: niet gehaald

Toelichting 2 – Kolom ‘Doelstelling’: De getallen tussen haakjes verwijzen naar de paragraaf in het GBP 2020-2025)

Nr.	Doelstelling	Status
1	<u>Service (3.1.1)</u> : De gemeente streeft naar een gemiddelde tevredenheid van de inwoners van een 7.5. De gemeente gaat hiervoor een beoordelingskader ontwikkelen. Dit wordt onderdeel van het periodieke tevredenheidsonderzoek.	Er is in de afgelopen beleidsperiode geen methodiek ontwikkeld om de inwoners-tevredenheid periodiek te monitoren. Wel is de tevredenheid uitgevraagd in de bewonersenquête: <ul style="list-style-type: none"> • Ruim driekwart (78%) van de inwoners is uitgesproken tevreden over de afvalinzameling in de gemeente Midden-Drenthe. • Eén op de vijf (22%) laat zich neutraal of negatief uit. • De afvalinzameling wordt gemiddeld beter beoordeeld dan vijf jaar geleden (4,0 vs. 3,8 op een schaal van 1-5). • Oudere inwoners (4,2) zijn verder gemiddeld positiever over de afvalinzameling dan jongere inwoners (3,9).
2	<u>Kosten (3.1.2)</u> : De gemeente streeft naar een stabiele afvalstoffenheffing. Kleine fluctuaties worden opgevangen door de egalisereserve. Grote wijzigingen worden uitgelegd en beargumenteerd.	De afgelopen jaren is de afvalstoffenheffing nauwelijks verhoogd. Gemeente Midden Drenthe heeft t.o.v. het landelijk gemiddelde en ook t.o.v. de andere Drentse gemeenten een relatief lage afvalstoffenheffing.
3	<u>Milieu (3.1.3)</u> : We streven naar maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar en een scheidingspercentage van 80% in 2025.	Dit doel is niet behaald. Per inwoner wordt afgelopen jaren steeds plm 160 kg restafval ingezameld. Het scheidingspercentage per inwoner blijft constant rond de 75%.
4	<u>Raad (3.2)</u> : Minimaal één keer per jaar (rond de zomer) komt er een uitgebreid communicatiemoment over de stand van zaken. De manier waarop de gemeenteraad betrokken wordt is afhankelijk van de situatie. De informatie moet de gemeenteraad helpen bij het maken van onderbouwde en weloverwogen keuzes. Waar	I.v.m. capaciteitsgebrek is hier geen invulling aan gegeven.

Nr.	Doelstelling	Status
	mogelijk maken we gebruik van onderbouwde scenario's waaruit gekozen kan worden.	
5	<u>Communicatie (3.3.1)</u> Om bewustwording te creëren informeren we inwoners minimaal 1x per kwartaal, doelgroep gericht en per afvalstroom, gebruikmakend van duidelijk beeldmateriaal via de verschillende communicatiekanalen.	Gerichte communicatiecampagnes zijn er niet geweest. Wel zijn er communicatiemomenten geweest gericht op scheiding van PMD en op zwerfafval. Verder is de campagne "Drenthe geeft door" ontwikkeld met alle Drentse gemeenten.
6	<u>Afval app (3.3.2)</u> Eind 2021 hebben we een app die speciaal ingericht is voor afval. Deze app bevat de inzamelkalender, de mogelijkheid voor pushberichten, een wel-niet lijst en de locaties van de verzamelcontainers.	Sinds 2021 maken we gebruik van de app "Afvalwijzer". Deze wordt breed gebruikt door onze inwoners. De app geeft alle informatie die eerder in de papieren afvalwijzer werd gegeven. Daarnaast biedt de app de mogelijkheid om middels pushberichten bijzonderheden door te geven aan onze inwoners. Ook via de website wordt regelmatig gezocht op het onderwerp afval. Dit onderwerp heeft daarom een prominente plaats op de website. Vanuit de website wordt ook weer gebruik gemaakt van de app. Doordat de app gemeengoed is geworden is besloten om de papieren afvalstoffenkalender vanaf 2025 uit te faseren en alleen nog op aanvraag te verstrekken.
7	<u>Periodiek tevredenheidsonderzoek (3.3.3):</u> We gaan ter evaluatie van het beleid 1x per beleidscyclus een uitgebreid tevredenheidsonderzoek uitvoeren. Daarnaast zetten we dit middel in wanneer er aanleiding voor is en er specifieke vraagstukken zijn waarbij we inwoners willen consulteren.	In oktober 2025 is er weer een grootschalig inwonersonderzoek geweest. De resultaten daarvan zijn gebruikt voor het opstellen van deze evaluatie. Tussentijds zijn er geen enquêtes uitgezet.
8	<u>Scholen en verenigingen (3.3.4):</u> We gaan de inzameling van PMD en GFT op scholen en verenigingen tot 1 september 2025 verklaren tot algemeen belang in het kader van artikel 25h, lid 6 van de mededingingswet. Om zo de gescheiden inzameling van PMD en GFT op scholen in het kader van educatie mogelijk te maken.	Het afval van scholen betreft bedrijfsafval. De bedoeling was dat scholen gescheiden zouden inzamelen. Hier is uiteindelijk geen invulling aan gegeven.
9	<u>Registratie en afhandeling meldingen (3.3.5):</u> We gaan de registratie van meldingen verbeteren waardoor we deze beter kunnen afhandelen en	De registratie van meldingen vindt plaats in Midnet. In 2025 is deze registratie verder verbeterd, waardoor

Nr.	Doelstelling	Status
	meer inzicht hebben in de hoeveelheid en inhoud van de meldingen.	er beter inzicht is in de meldingen per periode en per adres. Hierdoor is contractmanagement m.b.t. de inzameling beter mogelijk.
10	<u>Data verzamelen (3.4):</u> Waar mogelijk en waar de behoefte is aan data gaan we deze op een zo efficiënt mogelijke wijze verzamelen. Het doel hiervan is het verbeteren van de service en het beheersen van de kosten. Hierbij houden we altijd rekening met privacy wetgeving.	Jaarlijks wordt in Markereinverband een grondstoffenmonitor opgesteld waarin de trends van alle afvalstromen worden geanalyseerd. De grondstoffenmonitor van 2024 is gebruikt voor deze evaluatie. Al onze minicontainers zijn voorzien van een identificatiechip. Deze zijn belangrijk bij het koppelen van containers aan woningen. De ledigingen van de minicontainers zijn beperkt geregistreerd. Bezoekersaantallen bij de milieubrengstations worden wel geregistreerd, maar niet verder geanalyseerd. Vanaf januari 2026 is de milieupas verplicht om afval te kunnen storten bij het milieubrengstation. Dat maakt analyse van bezoekersaantallen makkelijker. Door capaciteitsgebrek op het gebied van afvalstoffenbeleid zijn er verder geen data-analyses gemaakt.
11	<u>PMD (3.6):</u> De gescheiden inzameling van PMD aan de bron middels een oranje container die 1 maal per twee weken wordt opgehaald houden we in stand. Het huishoudelijk afval uit ondergrondse containers wordt nagescheiden.	PMD is tijdens de beleidsperiode steeds tweewekelijks ingezameld. Vanaf 1 januari 2026 wordt PMD uit verzamelssystemen nagescheiden.
12	<u>PMD (3.6):</u> Om de kwaliteit van het PMD te verbeteren zetten we in op steekproeven, communicatie en monitoring van afkeur. De informatie uit de steekproeven wordt gebruikt om gericht te kunnen aanspreken en communiceren.	Om de kwaliteit van PMD te verbeteren hebben we ingezet op een voorselectie van het ingezamelde PMD. Hierdoor wordt de grootste vervuiling er al op voorhand uitgehaald zodat er weinig afkeur van PMD-vrachten meer plaatsvindt. Daarnaast hebben we regelmatig gebruik gemaakt van zgn. ‘voorlopers’ die de PMD-containers controleerden en bij geconstateerde vervuiling de containers hebben voorzien van een hanger met instructie waarna de container niet werd gelegegd. Het leereffect daarvan was niet

Nr.	Doelstelling	Status
		aantoonbaar in de volgende inzamelrondes.
13	<u>PMD (3.6)</u> : Zolang de kwaliteit nog niet op orde is blijven we inzetten op een voorsortering van het brongescheiden materiaal. Met deze extra tussenstap voorkomen we veel afkeur die leidt tot hoge kosten.	Zie voorgaand punt.
14	<u>OPK (3.7)</u> : De inzameling van oud papier wordt door scholen en verenigingen verzorgd en de opbrengsten komen ten goede van deze organisaties. De gemeente biedt hiervoor een garantieprijs van 30 euro de ton.	Inzameling van OPK gebeurde en gebeurt nog steeds door verenigingen en scholen. Wel worden professionele inzamelvoertuigen ingezet waar het huis-aan-huis-inzameling betreft. De scholen en verenigingen plannen de routes en hun vrijwilligers functioneren als beladers. De garantieprijs van €30,-/ton wordt nog steeds gehanteerd.
15	<u>OPK (3.7)</u> : De verenigingen zijn verantwoordelijk voor de afstemming met de papierverwerkers en de communicatie met de inwoners. Bij vragen is de gemeente altijd bereid mee te denken en zal waar mogelijk ondersteunen.	Zie voorgaand punt.
16	<u>Luiers (3.8)</u> : We verkennen actief de mogelijkheden om de gescheiden inzameling van luiers en incontinentiemateriaal te optimaliseren en naar de mogelijkheden om deze stroom te laten recylen.	Voor de inzameling van incontinentiemateriaal zijn er 13 containers in de gemeente te vinden in de grotere kernen van de gemeente. In verschillende supermarkten zijn gratis verzamelzakken te krijgen die door de gemeente worden bekostigd en gedistribueerd. Deze zakken kunnen worden gebruikt om thuis het incontinentiemateriaal te verzamelen en daarna in genoemde containers te deponeren.
17	<u>Textiel (3.10)</u> : Om een hogere scheiding van het textiel te krijgen gaan we extra communiceren over wat er in de textielcontainer mag. Daarnaast volgen we de inzamel en afzetkosten om op tijd te kunnen anticiperen.	In de gemeente zijn verschillende textielcontainers geplaatst. Toch blijft er nog veel textiel achter in het restafval. Enerzijds omdat mensen niet weten wat er precies in de textielcontainers mag, maar anderzijds ook omdat mensen niet altijd gemotiveerd zijn om hun afval goed te scheiden.
18	<u>Restafval (3.11)</u> : We streven naar het halen van de doelstelling 100 kg huishoudelijk restafval per inwoner per jaar, door samen met inwoners ervoor	De doelstelling om maximaal 100 kg restafval per inwoner in te zamelen is niet gehaald. Sterker nog: in de loop

Nr.	Doelstelling	Status
	te zorgen dat grondstoffen zoveel als mogelijk niet meer in het restafval belanden.	van deze beleidsperiode is het restafval per huishouden weer wat toegenomen. Om hier een verandering in aan te brengen zijn stringentere beleidsmaatregelen nodig.
19	<u>Huisvesting buitendienst en milieustraat (3.12.1):</u> We onderzoeken het functioneren van beide milieustraten en schrijven een advies voor de toekomstige gewenste situatie. Hierbij besteden we extra aandacht aan de financiering en inkoopregels die daarbij komt kijken.	Deze doelstelling is nog steeds onder de aandacht. Uit de enquête blijkt dat er over het algemeen tevredenheid heerst van onze inwoners over beide milieustraten. De plannen voor een nieuwe of aangepaste milieustraat worden nog onderzocht. Hierin speelt onder andere nog de onzekerheid over de mogelijke inrichting van een circulair ambachtscentrum of -netwerk.
20	<u>Openingstijden milieustraat (3.12.2):</u> De openingstijden van de milieustraat in Beilen blijven door de weeks ongewijzigd. Op zaterdag gaat de milieustraat open tot 15.00 uur. Om een beter inzicht te krijgen in de bezoekersaantallen gaan we beter monitoren.	De openingstijden van de milieustraat zijn afgelopen jaren niet gewijzigd, behalve tijdens de coronaperiode. Er heerst over het algemeen tevredenheid over beide milieustraten. De meeste kritiek wordt geuit op de kosten. Wat betreft de milieustraat in Beilen heerst ook enige kritiek op de openingstijden en de afstand vanaf het huis tot de dichtstbijzijnde milieustraat.
21	<u>Bezoekersaantallen milieustraat (3.12.3):</u> In 2021-2022 bereiden we een advies voor over de invoering van een afvalpas. Om beter inzicht te krijgen in de bezoekersaantallen en bezoektijden en herkomst van de bezoekers gaan we de invoering van een afvalpas voor de inwoners van Midden-Drenthe verkennen. Hierbij wegen we de kosten, service en de milieu effecten mee.	We hebben geconstateerd dat de milieustraten regelmatig worden gebruikt door inwoners uit buurgemeenten en door ondernemers. Aangezien de milieustraten worden gefinancierd vanuit de afvalstoffenheffing die wordt betaald door inwoners uit onze gemeenten is dat een ongewenste situatie. In 2024 heeft er daarom een aanbesteding plaatsgevonden om de milieupassen in te voeren waarmee inwoners van de gemeente toegang kunnen krijgen tot de milieustraat. Deze milieupas wordt in 2026 ingevoerd. Voorbereidingen daarvoor vonden in 2025 plaats.

Nr.	Doelstelling	Status
22	Zwerfafval (3.13): We gaan de aanpak zwerfafval verder concretiseren en uitvoeren in samenwerking met inwoners, scholen en verenigingen. Mocht de zwerfafvalvergoeding veranderen of verdwijnen dan gaan we keuzes maken over de uit te voeren acties.	M.b.t. zwerfafval zijn er verschillende initiatieven geweest, waarvan de actie "Midden-Drenthe in één dag schoon" op 16 mei 2025, in samenwerking met een aantal scholen, het meest opvallend was.
23	Afvalstoffenheffing (3.14): De tariefstructuur naar huishoudensamenstelling blijft vooralsnog gehandhaafd.	De tariefstructuur voor de afvalstoffenheffing is alle jaren gebaseerd geweest op 1-, 2- of meer-persoonshuishoudens.

Evaluatie en conclusies:

12 doelen uit het GBP 2020-2025 zijn inmiddels behaald, 7 doelen zijn nog in ontwikkeling en 5 doelen niet zijn gehaald.

In de volgende hoofdstukken komen de meeste doelen nog terug; daar worden ook de conclusies gegeven.

3. Service

Gerelateerde doelen GBP 2020-2025:

<u>1</u>	<u>Service (3.1.1):</u> De gemeente streeft naar een gemiddelde tevredenheid van de inwoners van een 7.5. De gemeente gaat hiervoor een beoordelingskader ontwikkelen. Dit wordt onderdeel van het periodieke tevredenheidsonderzoek.
<u>9</u>	<u>Registratie en afhandeling meldingen (3.3.5):</u> We gaan de registratie van meldingen verbeteren waardoor we deze beter kunnen afhandelen en meer inzicht hebben in de hoeveelheid en inhoud van de meldingen.
<u>10</u>	<u>Data verzamelen (3.4):</u> Waar mogelijk en waar de behoefte is aan data gaan we deze op een zo efficiënt mogelijke wijze verzamelen. Het doel hiervan is het verbeteren van de service en het beheersen van de kosten. Hierbij houden we altijd rekening met privacy wetgeving.

Resultaten uit de enquête:

Hoe ervaart u de afvalinzameling in de gemeente Midden-Drenthe?

- 78% van de inwoners is uitgesproken tevreden over de afvalinzameling.
- 22% laat zich neutraal of negatief uit.
- De afvalinzameling wordt gemiddeld beter beoordeeld dan vijf jaar geleden (4,0 vs. 3,8 op een schaal van 1-5).

Wat gaat volgens u goed bij de afvalinzameling in de gemeente Midden-Drenthe?

- 90% vindt dat de inzameling van afval bij huis goed verloopt.
- 59% kan zich vinden in de huidige inzamelfrequentie.
- De milieustraat wordt door 48% genoemd.
- 35% noemt de communicatie over huishoudelijk afval.
- De klachtenafhandeling en de aanpak van zwerfafval worden door 9% genoemd.

Wat kan volgens u beter bij de afvalinzameling in de gemeente Midden-Drenthe?

- De aanpak van zwerfafval is met 27% het meest genoemde verbeterpunt.
- 24% noemt de inzamelfrequentie
- 16% noemt de milieustraat
- 14% vindt dat de communicatie over huishoudelijk afval kan worden verbeterd

Hoe beoordeelt u het contact met de gemeente over de afvalinzameling?

- 21% van de inwoners heeft het afgelopen jaar contact gehad met de gemeente over de afvalinzameling.
- Het contact ging het meest over een container die niet geleegd was. Anderen belden over een kapotte container of over zwerfafval.
- 67% is tevreden over het contact; 26% laat zich neutraal of negatief uit.

Evaluatie en conclusies:

De tevredenheid van de inwoners op het gebied van afvalinzameling en het contact daarover met medewerkers van de gemeente is best goed.

Door de inwoners worden onder andere verbeterpunten aangedragen op het gebied van:

- Zwerfvuil
- Inzamelfrequentie

- De kosten voor snoeiafval
- Gebruik van de PMD-container
- Gebruik van een papiercontainer

Aanbevelingen:

De meeste onderwerpen komen terug in de volgende hoofdstukken, behalve het punt van de inzamelfrequentie.

- Inmiddels zamelen we al jarenlang in volgens dezelfde frequentie. Alhoewel deze over het algemeen goed wordt gewaardeerd, is het goed om de inzameling komende tijd te analyseren om te kijken of er optimalisaties mogelijk zijn, waarbij wordt gekeken naar aanbiedfrequentie van de minicontainers, kosten van de inzameling en kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen.
- Ook het contact met het gemeentelijk informatie punt wordt over het algemeen goed gewaardeerd, met name als dit telefonisch verloopt. Over de digitale communicatie is men minder te spreken. Deze kan worden geanalyseerd en waar mogelijk geoptimaliseerd. Dit ook in het licht van efficiëntere en transparantere bedrijfsvoering.

4. Ontwikkeling Afvalstoffenheffing

Gerelateerde doelen GBP 2020-2025:

<u>2</u>	<u>Kosten (3.1.2)</u> : De gemeente streeft naar een stabiele afvalstoffenheffing. Kleine fluctuaties worden opgevangen door de egalisatiereserve. Grote wijzigingen worden uitgelegd en beargumenteerd.
<u>23</u>	<u>Afvalstoffenheffing (3.14)</u> : De tariefstructuur naar huishoudensamenstelling blijft vooralsnog gehandhaafd.

Resultaten uit de enquête:

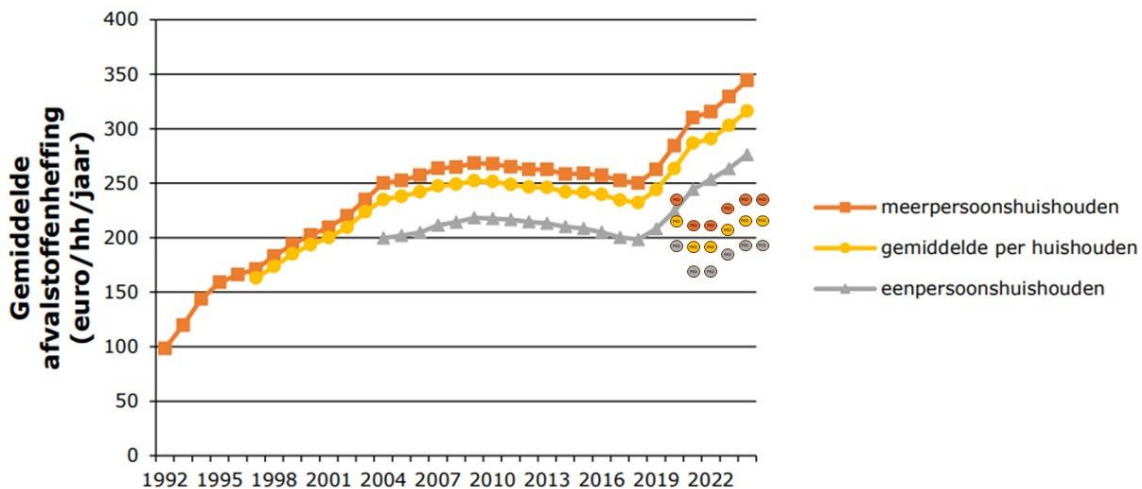
Hoe staat u tegenover het betalen op basis van de hoeveelheid restafval die u aanbiedt?

- 53% van de inwoners staat (zeer) negatief tegenover het idee om te gaan betalen op basis van de hoeveelheid restafval dat men aanbiedt.
- 27% vindt het wel een (zeer) goed idee.
- 19% staat er neutraal in.

Analyse ontwikkeling afvalstoffenheffing:

Eén van de doelstellingen uit het GBP was dat wordt gestreefd naar een stabiele afvalstoffenheffing. Onderstaand de tabel met de afvalstoffenheffing zoals die zich in de beleidsperiode heeft ontwikkeld.

Huishouden	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1 persoons	€ 192,25	€ 162,25	€ 162,25	€ 183,55	€ 193,55	€ 193,55
2 persoons	€ 214,25	€ 184,25	€ 184,25	€ 205,55	€ 215,55	€ 215,55
3 of meer persoons	€ 237,25	€ 207,25	€ 207,25	€ 228,55	€ 238,55	€ 238,55

Figuur 1: Landelijke ontwikkeling van de afvalstoffenheffing voor huishoudens van 1992 t/m 2024

Bron: Rapport Afvalstoffenheffing 2024 d.d. februari 2025 van Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

In de grafiek is een stijging te zien van de gemiddelde afvalstoffenheffing in Nederland vanaf 2019. Dit is direct verklaarbaar door de verhoging van de afvalstoffenbelasting, die afvalverwerkers doorberekenen aan hun klanten. (Voor de ontwikkeling van de afvalstoffenbelasting, zie onderstaande tabel.) Daarnaast zorgt de inflatie voor een stijging.

In de grafiek is voor de vergelijking in bolletjes de afvalstoffenheffing van de gemeente Midden Drenthe te zien. Deze volgt niet de landelijke ontwikkeling. In 2021 is gekozen voor een *verlaging* van €30,-. De jaren daarop is de afvalstoffenheffing mondjesmaat verhoogd, waardoor deze pas in 2025 net iets hoger was dan in 2020. Als zou worden gecorrigeerd voor inflatie, dan was de afvalstoffenheffing in 2025 nog steeds lager dan in 2020.

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
€ 13,00	€ 13,07	€ 13,11	€ 13,21	€ 32,12	€ 32,63	€ 33,15	€ 33,58	€ 35,70	€ 39,23	€ 39,70

Tabel 2: Ontwikkeling afvalstoffenbelasting 2015-2025

Afgezet tegen de landelijke trend is de afvalstoffenheffing wellicht aan de lage kant, maar het is ook interessant om te kijken hoe deze zich verhoudt tot die bij andere gemeenten in de provincie Drenthe. Deze vergelijking wordt gemaakt in onderstaande tabel. Hieruit is op te maken dat ook de andere gemeenten binnen de provincie een relatief lage afvalstoffenheffing hanteren t.o.v. het landelijke gemiddelde. Midden Drenthe heeft ook t.o.v. de andere Drentse gemeenten een relatief lage afvalstoffenheffing.

Gemeente	Gemiddeld tarief per huishouden €/jaar	Tarief meer-persoons-huishouden €/jaar	Tarief een-persoons-huishouden €/jaar	Dekkings-percentage %	Tarief-systeem	Tarief-systeem hoogbouw	Gft-afval mogelijk hoogbouw-diftar in 2022	scheiden bij Type Inzamelorganisatie
Aa en Hunze	245	265	199	100%	2	niet-diftar		privaat bedrijf
Assen	236	267	193	100%	2	niet-diftar		gemeentelijke dienst
Borger-Odoorn	223	240	186	100%	9	diftar	ja	privaat bedrijf
Coevorden	306	324	269	100%	2	niet-diftar		overheidsbedrijf
De Wolden	220	242	164	100%	11	diftar	nee	privaat bedrijf
Emmen	268	283	242	100%	4	diftar	ja	overheidsbedrijf
Hogeveen	257	287	204	100%	2	niet-diftar		overheidsbedrijf
Meppel	218	218	218	100%	1	niet-diftar		gemeentelijke dienst
Midden-Drenthe	225	239	194	100%	2	niet-diftar		privaat bedrijf
Noordenveld	268	281	240	94%	2	niet-diftar		gemeentelijke dienst
Tynaarlo	207	220	177	100%	9	diftar	ja	privaat bedrijf
Westerveld	306	349	215	100%	11	diftar	nee	overheidsbedrijf
Gemiddeld Drenthe	250	269	214	100%				

Figuur 2: Vergelijking afvalstoffenheffing Drentse gemeenten

Bron: Rapport Afvalstoffenheffing 2024 d.d. februari 2025 van Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Bij bovenstaande vergelijkingen moet worden opgemerkt dat iedere gemeente haar eigen keuze maakt in het toerekenen van kosten in de afvalstoffenheffing. De vergelijkingen zijn dus niet helemaal zuiver te maken en moeten dus ook niet zo worden geïnterpreteerd. Voor de globale indruk zijn deze vergelijkingen prima.

Evaluatie en conclusies:

Ondanks stijgende kosten heeft gemeente Midden-Drenthe de afvalstoffenheffing voor haar inwoners laag kunnen houden. In vergelijking met de landelijke kosten is de afvalstoffenheffing laag en ook ten opzichte van de andere Drentse gemeenten is de afvalstoffenheffing niet hoog.

Dat de gemeente de kosten voor haar inwoners zo laag mogelijk probeert te houden om zo een aantrekkelijke gemeente te blijven om in te wonen, is een mooi doel. De afvalstoffenheffing is ook nog steeds kostendekkend, waarmee de doelen voor de afgelopen beleidsperiode zijn behaald.

Komende jaren stuurt de centrale overheid steeds meer op minder restafval, bijvoorbeeld door de CO2-belasting op afvalenergiecentrales jaarlijks te verhogen en hergebruik te stimuleren. Daarnaast stijgen ook de kosten voor verbranding van restafval, waardoor komende jaren de lage afvalstoffenheffing niet gehandhaafd kan blijven, als uitgangspunt blijft dat deze kostendekkend moet zijn.

Aanbevelingen:

- Vanwege toenemende kosten voor afvalinzameling en -verwerking is het raadzaam om alle afvalgerelateerde kosten goed te analyseren om te kijken of er optimalisaties mogelijk zijn.
- Een manier om de bewustwording van de kosten van afval bij inwoners te vergroten, is om burgers te laten betalen voor de aangeboden hoeveelheid restafval. Hier zijn verschillende varianten voor mogelijk. Uit de enquête blijkt dat meer dan de helft van de inwoners hier niet zondermeer voor open staat. Indien alsnog wordt gekozen voor een dergelijke maatregel, zal dit in een acceptabele vorm moeten zijn en goed uitgelegd moeten worden. In bovengenoemde kostenanalyse kan een dergelijk systeem als optie worden meegenomen om het geschatte effect op de afvalstoffenheffing te berekenen.

5. Afvalscheiding en Vergelijking (doelstellingen/milieu)

Gerelateerde doelen GBP 2020-2025:

<u>3</u>	<u>Milieu (3.1.3)</u> : We streven naar maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar en een scheidingspercentage van 80% in 2025.
<u>8</u>	<u>Scholen en verenigingen (3.3.4)</u> : We gaan de inzameling van PMD en GFT op scholen en verenigingen tot 1 september 2025 verklaren tot algemeen belang in het kader van artikel 25h, lid 6 van de mededingingswet. Om zo de gescheiden inzameling van PMD en GFT op scholen in het kader van educatie mogelijk te maken.

Resultaten uit de enquête:

Hoeveel afvalsoorten doet men bij de juiste afvalstroom?

- 50% van de inwoners doet, van de tien uitgevraagde afvalsoorten, zes of meer bij de juiste afvalstroom.
- 26% doet dit voor de helft van de afvalsoorten.
- 24% voor minder dan de helft.

Hoe vaak biedt u de volgende afvalsoorten gescheiden aan, dus niet bij het restafval of in de verzamelcontainer?

- Papier en karton (91% altijd of meestal), maar ook PMD-afval (93% altijd of meestal) wordt prima gescheiden.
- Ook het scheiden van keukenafval gaat prima (72% altijd en 15% meestal).
- Wat betreft glas is er ook een grote groep die deze afvalsoort altijd (64%) of meestal (16%) scheidt; maar 14% geeft ook aan dit soms of helemaal nooit te doen.
- 60% scheidt verder altijd klein chemisch afval
- 58% scheidt elektrische apparaten.
- Het scheiden van textiel verdient de meeste aandacht; slechts 38% doet dit altijd en 30% doet dit slechts soms of helemaal niet.
- Voor de meeste inwoners is het scheiden van incontinentiemateriaal niet van toepassing (83%). Van diegenen die dit afval wel hebben, scheidt een even grote groep dit altijd als helemaal niet (beide 7%).
- Ten opzichte van de vorige meting worden bijna alle afvalsoorten gemiddeld even goed of minder goed gescheiden.
- Textiel wordt minder vaak gescheiden aangeboden dan 5 jaar geleden.

In hoeverre bent u het eens met de onderstaande uitspraken?

- 83% vindt het belangrijk om hun afval zo goed mogelijk te scheiden en daardoor zo min mogelijk restafval te produceren.
- 80% is bereid om extra moeite te doen om hun afval goed te scheiden.
- 66% vindt het gemakkelijk om hun afval te scheiden.
- 73% weet goed hoe ze hun afval moeten scheiden.
- 73% twijfelt weleens wat ze met bepaald afval moeten doen of waar ze het in moeten gooien/ in moeten leveren.
- Ten opzichte van 5 jaar geleden weten nu gemiddeld *minder* inwoners goed hoe ze hun afval moeten scheiden en twijfelen er gemiddeld ook *meer* inwoners wat ze met bepaald afval moeten doen.

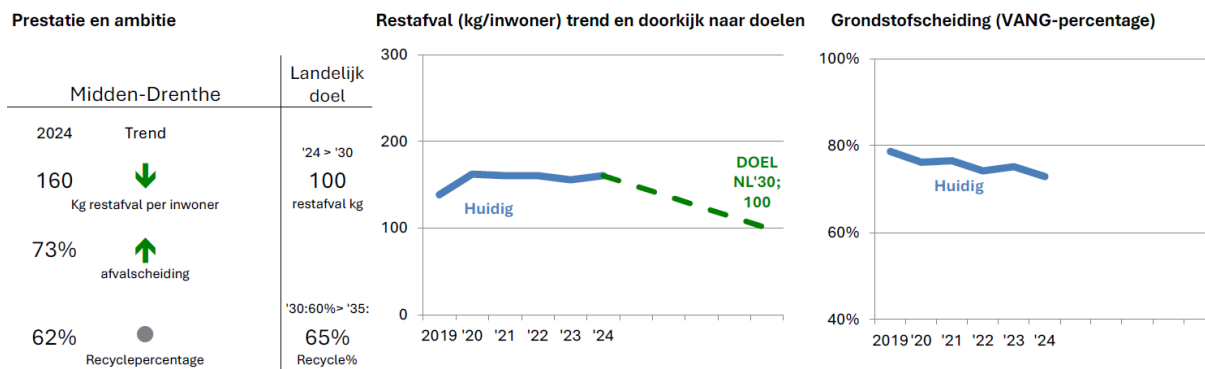
Wat motiveert u om uw afval te scheiden?

- 88% raakt (zeer) gemotiveerd om hun afval te scheiden, wanneer de gemeente hen de mogelijkheden geeft om dit eenvoudig te doen.
- Weten dat het afval opnieuw wordt gebruikt is voor 79% motiverend.
- Eveneens 79% motiveert het dat ze door afval scheiden kunnen bijdragen aan een beter milieu.
- Kosten besparen wordt door 67% genoemd
- 64% noemt het krijgen van informatie over wat er met het afval gebeurt nadat het gescheiden is
- De minste motivatie wordt gehaald uit het goede voorbeeld door anderen. Slechts 34% vindt dit (zeer) motiverend, 25% haalt hier (helemaal) geen motivatie uit.

Heeft u de afgelopen drie jaar ...

- 65% van de inwoners heeft weleens iets gekocht bij een kringloopwinkel.
- 70% heeft (ook) weleens iets naar een kringloopwinkel gebracht.
- 72% resp. 75% koopt of verkoopt via een platform voor tweedehands spullen.
- In totaal heeft 95% van de inwoners in de afgelopen drie jaar één van bovengenoemde opties benut.

Uit de grondstoffenmonitor:

Evaluatie en conclusies:

De gestelde doelen leken destijds realistisch, echter zijn we met de realisatie inmiddels verder afgedreven van de gestelde doelen. De hoeveelheid restafval is in afgelopen beleidsperiode steeds rond de 160 kg/inwoner geweest, na in 2020 te zijn gestegen in plaats van gedaald. In 2019 deden we het dus beter dan nu.

Dit is ook te zien in het scheidingspercentage, welke afgelopen beleidsperiode is gedaald. We scheiden dus minder goed ons afval, waarmee de hoeveelheid restafval per inwoner toeneemt.

Het scheidingspercentage stagneerde rond 73% per inwoner. Dit terwijl uit de enquête komt dat inwoners 83% vindt het belangrijk vindt om hun afval zo goed mogelijk te scheiden en 80% is bereid om daar extra moeite voor te doen.

Uit de enquête blijkt dat de meeste inwoners moeite willen doen om hun afval te scheiden. Toch belandt regelmatig het afval in de verkeerde container. Dat leidt tot afkeur en verhoogde kosten.

Vergelijking met andere Drentse gemeenten toont dat Diftar-gemeenten beter presteren.

Aanbevelingen:

- Analyseer per afvalstroom welke mogelijkheden er zijn om inwoners hun afval beter te laten scheiden. Denk daarbij aan gerichte communicatiecampagnes gericht op bewustwording en op handvaten, om zo het scheidingsgedrag, en daarmee het scheidingspercentage, te verbeteren.
- Analyseer de huidige stand der techniek om te kijken of andere verwerkingsmethodieken, zoals nascheiden van PMD, mogelijk tot betere resultaten leiden.

6. Communicatie

Gerelateerde doelen GBP 2020-2025:

<u>4</u>	<u>Raad (3.2)</u> : Minimaal één keer per jaar (rond de zomer) komt er een uitgebreid communicatiemoment over de stand van zaken. De manier waarop de gemeenteraad betrokken wordt is afhankelijk van de situatie. De informatie moet de gemeenteraad helpen bij het maken van onderbouwde en weloverwogen keuzes. Waar mogelijk maken we gebruik van onderbouwde scenario's waaruit gekozen kan worden.
<u>5</u>	<u>Communicatie (3.3.1)</u> Om bewustwording te creëren informeren we inwoners minimaal 1x per kwartaal, doelgroep gericht en per afvalstroom, gebruikmakend van duidelijk beeldmateriaal via de verschillende communicatiekanalen.
<u>6</u>	<u>Afval app (3.3.2)</u> Eind 2021 hebben we een app die speciaal ingericht is voor afval. Deze app bevat de inzamelkalender, de mogelijkheid voor pushberichten, een wel-niet lijst en de locaties van de verzamelcontainers.

Resultaten uit de enquête:

Wat vindt u van de huidige informatievoorziening van de gemeente met betrekking tot afval?

- Inwoners zijn gemiddeld tevreden over de huidige informatievoorziening van de gemeente met betrekking tot afval; de gemiddelde beoordeling ligt tussen de 3,4 en de 3,7 op een schaal van 1 tot 5.
- De informatievoorziening is volgens 61% begrijpelijk.
- 56% is het er (helemaal) mee eens dat de informatie eenvoudig te vinden is
- 50% vindt dat er voldoende informatie over afval en afvalscheiding beschikbaar is.
- Als verbeterpunt geven inwoners o.a. aan behoefte te hebben aan een AfvalWijzer op papier; niet iedereen vindt de app even eenvoudig.
- Verder zou het fijn zijn als ook de ophaaldagen van het oud papier in de AfvalWijzer worden opgenomen.

Welke gemeentebronnen gebruikt u om aan informatie over afval te komen?

- 71% gebruikt de AfvalWijzer app om aan informatie over afval te komen. Het is daarmee met stip de belangrijkste bron.
- De introductie van de app zorgt ervoor dat de website van de gemeente (nu 38% vs. 47%) en de gemeentepagina in De Krant van Midden-Drenthe (nu 18% vs. 31%) minder vaak gebruikt worden voor informatie over afval ten opzichte van vijf jaar geleden.

Hoe wilt u door de gemeente geïnformeerd worden over de afvalinzameling en het scheiden van huishoudelijk afval?

- 70% van de inwoners wil via de AfvalWijzer App geïnformeerd worden
- Door de introductie van de AfvalWijzer app, worden kanalen zoals een bewonersbrief in de bus (36%, was 51%), de website van de gemeente (31%, was 39%) en de gemeentepagina in De Krant van Midden-Drenthe (21%, was 35%) minder vaak genoemd.

Evaluatie en conclusies:

De introductie van de afvalwijzerapp is succesvol geweest, gezien het brede gebruik ervan. Met betrekking tot begrijpelijkheid en vindbaarheid in beschouwing wordt genomen is er nog wel winst te behalen. Daarnaast kan ook het aanbod van informatie worden verbreed.

Gezien het grote gebruik van de afvalwijzerapp is huis-aan-huis-verspreiding van een papieren versie niet noodzakelijk en kostenverhogend.

Aanbevelingen:

- Introduceer gerichte communicatiecampagnes op scheidingsgedrag en algemene informatie m.b.t. afval en hou dit ook vol. Eenmaal per kwartaal (of soms nog minder) is onvoldoende om goede resultaten te behalen.
- Handhaaf de mogelijkheid tot aanvragen van een papieren versie van de afvalwijzer.

7. Materiaalstromen

7.1 Restafval

Gerelateerde doelen GBP 2020-2025:

18

Restafval (3.11): We streven naar het halen van de doelstelling 100 kg huishoudelijk restafval per inwoner per jaar, door samen met inwoners ervoor te zorgen dat grondstoffen zoveel als mogelijk niet meer in het restafval belanden.

Resultaten uit de enquête:

Hoe vaak biedt u gemiddeld de restafvalcontainer (grijs) aan?

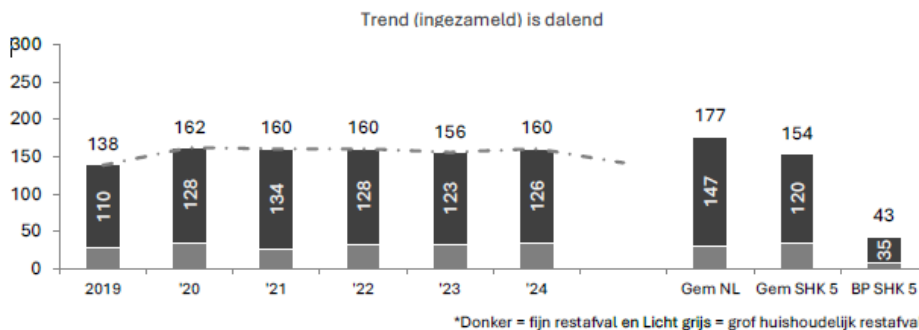
- 95% van de inwoners heeft een eigen grijze container voor restafval.
- 83% biedt de restafvalcontainer 1 keer per 4 weken aan, 10% doet dit 1 keer per 8 weken en 6% nog minder vaak.
- Diegenen die geen eigen grijze container hebben hebben, storten gemiddeld 1,5 vuilniszak per week.

De restafvalcontainer wordt 1 keer per 4 weken opgehaald. Dat vind ik ...

- 66% vindt het precies goed dat de restafvalcontainer 1 keer per 4 weken wordt opgehaald, 22% vindt het te weinig en 8% te veel.
- Inwoners die de ophaalfrequentie te weinig vinden, zeggen dikwijls 1 keer per 3 weken ideaal te vinden. Sommigen geven aan dat 1 keer in de 4 weken vooral in de zomer (in verband met stinken) te weinig is.
- Diegenen die de ophaalfrequentie te vaak vinden, zeggen vrijwel geen restafval te hebben.

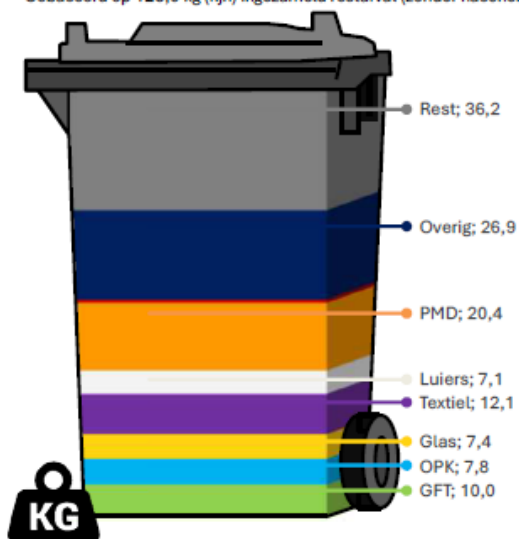
Uit de grondstoffenmonitor:

Huishoudelijk restafval (kg/inw.)

Samenstelling huishoudelijk restafval

Gebaseerd op 128,9 kg (fijn) ingezameld restafval (zonder nascheiding).

Nu bestaat het fijn restafval per inwoner uit 36,2 kg 'echt' restafval en nog 92,7 kg herbruikbare grondstoffen. Deze grondstoffen kunnen verder gescheiden worden. Dit is ook financieel aantrekkelijker.

Samenstelling restafval

	Aandeel	kg/ Inw.
Restafval	28%	36,2
GFT	8%	10,0
OPK	6%	7,8
Glas	6%	7,4
Textiel	9%	12,1
Luiers	5%	7,1
PMD	16%	20,4
KCA	1%	1,0
Overig	21%	26,9
	100%	128,9

Betreft ingezameld fijn restafval (voor eventuele nascheiding)

- Reductie van restafval is nog altijd het doel.
- Er wordt 35 kg grof- en 129 kg fijn restafval per inwoner ingezameld bij huishoudens, totaal 164 kg per inwoner.

Evaluatie en conclusies:

In het restafval zitten nog veel grondstoffen, waarvoor ook betere afdankmogelijkheden zijn. Ten opzichte van andere Drentse gemeenten kan Midden-Drenthe het ook beter doen. Ook in landelijke vergelijking met gemeenten met vergelijkbare stedelijkheidsklasse is Midden-Drenthe een middenmoter.

Aanbevelingen:

- Als we in de gemeente Midden-Drenthe daadwerkelijk een serieuze vermindering van restafval willen bewerkstelligen, zullen andere meer stimulerende inzamelstrategieën zoals omgekeerd inzamelen of Diftar o.b.v. volume-frequentie of volume-frequentie-gewicht opnieuw moeten worden overwogen. Zeker gezien de sterk stijgende tarieven van zowel afvalverbranding als CO₂-heffing op afvalverbranding is dit aan te bevelen, omdat anders de afvalstoffenheffing voor inwoners sterk zal moeten stijgen om kostendekkend te blijven.
- Indien niet voor een andere inzamelstrategie wordt gekozen is het in ieder geval zinvol om veel beter te communiceren over afvalscheiding in het algemeen.

7.2 GFT

Resultaten uit de enquête:

Hoe vaak biedt u gemiddeld de GFT-container (groen) aan?

- 79% van de inwoners biedt de GFT-container 1 keer per 2 weken aan, 12% doet dit 1 keer per 4 weken en 8% nog minder vaak.
- De frequentie waarmee de GFT-container wordt aangeboden verschilt per type woning. Inwoners met een rijtjeshuis bieden de container significant minder vaak bij iedere ophaalronde aan (57%) dan inwoners die vrijstaand wonen (83%).

De GFT-container wordt 1 keer per 2 weken opgehaald. Dat vind ik ...

- 63% vindt de ophaalfrequentie van de GFT-container precies goed, 24% vindt de frequentie te weinig en 8% te veel.
- Het zijn vaker families (29%) en inwoners met een vrijstaande woning (33%) die de ophaalfrequentie te weinig vinden. Vooral in de snoeimaanden zit de bak bij hen vaak vol vanwege het tuinafval. Ook klagen sommigen erover dat het groenafval in de zomer begint te stinken. Zij doen de suggestie om de GFT-container in de zomer vaker dan 1 keer per 2 weken op te halen en in de winter minder vaak dan 1 keer per 2 weken.
- Diegenen die de ophaalfrequentie te vaak vinden zeggen o.a. veel groenafval zelf te composteren, waardoor de groene bak amper gevuld wordt.

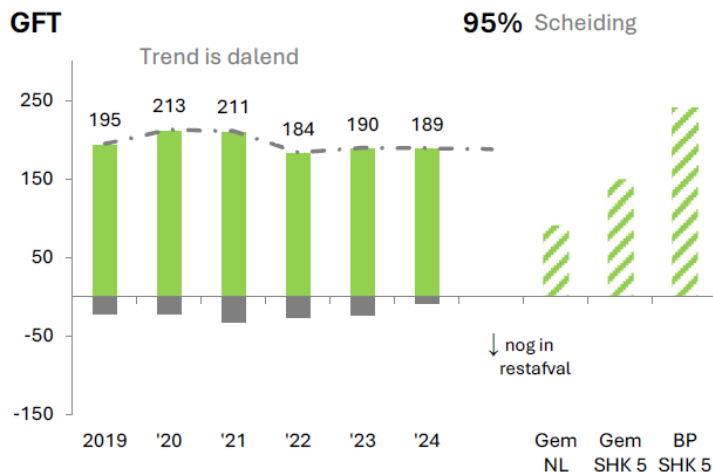
Wat zijn voor u redenen om uw keukenafval (groente, fruit, etensresten) niet altijd te scheiden?

- 72% resp. 15% geeft aan keukenafval altijd of 15% meestal te scheiden.
- De meest genoemde reden waarom inwoners het keukenafval niet altijd scheiden, is omdat ze het in de restafvalcontainer doen als deze eerder wordt opgehaald (38%).
- 22% geeft aan het teveel moeite te vinden
- 11% denkt dat het uiteindelijk toch weer op één hoop terecht komt.
- Het ontbreekt de inwoners niet aan kennis over hoe te scheiden: 6% zegt niet te weten waar het bij hoort en 4% zegt er niet van op de hoogte te zijn dat etensresten bij het GFT-afval mogen.
- Bij de optie 'Anders, namelijk' geven inwoners vaak aan zelf te composteren.

Welke van onderstaande mogelijkheden kunnen u helpen om GFT-afval (groente, fruit, etensresten en tuinafval) beter te scheiden?

- 32% aan dat er niets hoeft te veranderen; zij zeggen het GFT-afval al goed te scheiden.
- 43% noemt het wekelijks legen van de GFT-container *in de zomer* om het afval beter te scheiden. Het is, net als in 2020, de meest genoemde mogelijkheid.
- Een duidelijke scheidingswijzer over wat wel en niet bij het GFT-afval hoort wordt vaker genoemd dan vijf jaar geleden (21% vs. 12%).
- 14% vindt het GFT-afval *altijd* wekelijks ophalen een goede maatregel
- 9% heeft behoefte aan hulpmiddelen die worden verstrekt door de gemeente.

Uit de grondstoffenmonitor:

- Er wordt 189 kg GFT per inwoner gescheiden in Midden-Drenthe.
- Er zit er nog zo'n 10 kg GFT in het huishoudelijk restafval en dus wordt 95% apart gehouden.

Evaluatie en conclusies:

Over de GFT inzameling zijn inwoners over het algemeen redelijk tevreden. De hoeveelheid ingezameld GFT is prima en het scheidingspercentage is goed.

Aanbevelingen:

- Het is te overwegen om de inzamelingsfrequentie van GFT te veranderen, waarbij in de zomer vaker wordt ingezameld en in de winter minder vaak. Dit heeft zowel operationeel, communicatief als financieel de nodige consequenties, die eerst moeten worden onderzocht. Hierbij moet worden meegegeven dat het scheidingspercentage van GFT misschien daalt als de inzamelingsfrequentie in de zomer lager zou zijn.

7.3 PMD

Gerelateerde doelen GBP 2020-2025:

<u>11</u>	<u>PMD (3.6):</u> De gescheiden inzameling van PMD aan de bron middels een oranje container die 1 maal per twee weken wordt opgehaald houden we in stand. Het huishoudelijk afval uit ondergrondse containers wordt nagescheiden.
<u>12</u>	<u>PMD (3.6):</u> Om de kwaliteit van het PMD te verbeteren zetten we in op steekproeven, communicatie en monitoring van afkeur. De informatie uit de steekproeven wordt gebruikt om gericht te kunnen aanspreken en communiceren.
<u>13</u>	<u>PMD (3.6):</u> Zolang de kwaliteit nog niet op orde is blijven we inzetten op een voorsortering van het brongescheiden materiaal. Met deze extra tussenstap voorkomen we veel afkeur die leidt tot hoge kosten.

Resultaten uit de enquête:

Hoe vaak biedt u gemiddeld de PMD-container (oranje) aan?

- 72% biedt de PMD-container 1 keer per 2 weken aan, 20% doet dit 1 keer per 4 weken en 8% nog minder vaak.
- De frequentie waarmee de PMD-container wordt aangeboden verschilt ook per type woning. Inwoners met een rijtjeshuis bieden de container significant minder vaak bij iedere ophaalronde aan (48%) dan inwoners die vrijstaand wonen (75%).

De PMD-container wordt 1 keer per 2 weken opgehaald. Dat vind ik ...

- 71% van de inwoners vindt de ophaalfrequentie van de PMD-container precies goed, 3% vindt de frequentie te weinig en 23% te veel.

Wat zijn voor u redenen om PMD (plastic- en metalen verpakkingen (blik) & drankenkartons) niet altijd te scheiden?

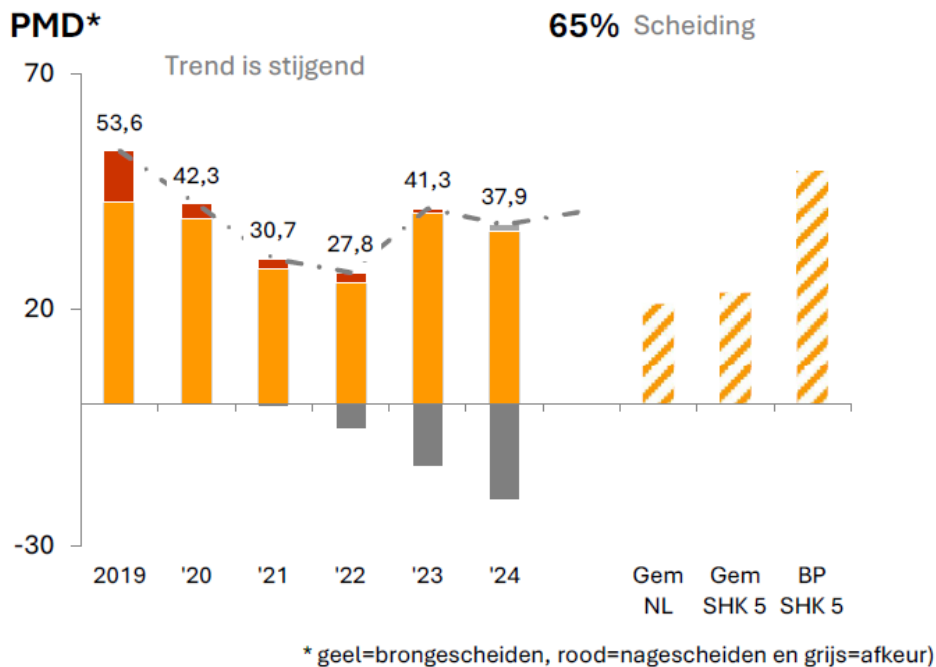
- 93% geeft aan PMD-afval altijd of meestal te prima gescheiden.
- Ten opzichte van vijf jaar geleden zijn er nu *minder* inwoners die hun PMD-afval niet altijd scheiden, omdat ze niet weten wat in de PMD-container mag (32% vs. 49%).

- 19% scheidt niet altijd omdat ze denken dat het uiteindelijk toch weer op één hoop terecht komt.
- 15% zegt dat het afval in de restafvalcontainer gaat als deze eerder wordt opgehaald.
- Teveel moeite wordt door 10% als reden opgegeven.

Welke van onderstaande mogelijkheden kunnen u helpen om PMD (plastic- en metalen verpakkingen (blik) & drankenkartons) beter te scheiden?

- 36% zou baat hebben bij een duidelijke scheidingswijzer over wat wel en niet bij PMD hoort.
- De andere mogelijkheden worden in zijn totaliteit amper genoemd.
- 52% geeft aan dat er niets hoeft te veranderen, zij scheiden hun PMD-afval nu al goed.

Uit de grondstoffenmonitor:

- 65% van het aanwezige PMD wordt na en/of brongescheiden.
- In 2024 is per inwoner 37,9 kg Plastic-, Metalenverpakkingen en/of Drankenkartons (PMD) gescheiden.
- Van het PMD wordt na inzameling, 1,3 kg afgekeurd.
- Midden-Drenthe laat het PMD voor transport sorteren.
- Naast de bronscheiding wordt er geen PMD vanuit restafval nagescheiden bij de afvalverwerker.
- In het ingezameld restafval zit nog circa 20,4 kg PMD.

Genomen maatregelen beleidsperiode:

Tijdens de te evalueren beleidsperiode zijn er verschillende communicatiemomenten geweest over wat er wel en niet in het PMD mag. Ook hebben we af en toe gebruik gemaakt van zgn. ‘voorlopers’ om containers te controleren op inhoud. Het effect daarvan was relatief laag. Tijdens een controle eind 2025 in de kernen Bovensmilde, Westerbork en Beilen bleek dat er nog veel stoffen in de PMD-container zaten die er niet in horen. In het licht van de nieuwe ketenafspraken met producentenorganisatie Verpact die per 1 januari 2026 zijn ingegaan, en waarin wordt vergoed op basis van kwaliteitsniveaus van het ingezamelde PMD, is extra aandacht voor deze grondstoffenstroom wenselijk.

Evaluatie en conclusies:

De hoeveelheid ingezameld PMD in Midden-Drenthe is best goed en vergelijkbaar met omliggende gemeenten. Gezien het scheidingspercentage van 65% kan het nog beter.

Ook ten opzichte van vergelijkbare gemeenten landelijk kan het zeker nog beter. Hierbij moet worden aangetekend dat er in Nederland best veel gemeenten zijn die een vorm van Diftar hanteren, wat de afvalscheiding bevordert.

Inwoners weten niet altijd goed wat er wel of niet in de PMD-container mag. Dat blijkt ook uit de controle van eind 2025.

Aanbevelingen:

- Zorg voor consequente en frequente communicatie over wat er wel en niet in de PMD container mag.
- Een PMD-container waar veel stoffen in zitten die er niet in horen, zijn vaak relatief zwaar. Overweeg om wegen op het inzamelvoertuig toe te passen als maatregel om vervuilde PMD-containers te weigeren.
- Onderzoek de consequenties van nascheiden van PMD en overweeg de invoering daarvan.

7.4 OPK

Gerelateerde doelen GBP 2020-2025:

<u>14</u>	<u>OPK (3.7):</u> De inzameling van oud papier wordt door scholen en verenigingen verzorgd en de opbrengsten komen ten goede van deze organisaties. De gemeente biedt hiervoor een garantieprijs van 30 euro de ton.
<u>15</u>	<u>OPK (3.7):</u> De verenigingen zijn verantwoordelijk voor de afstemming met de papierverwerkers en de communicatie met de inwoners. Bij vragen is de gemeente altijd bereid mee te denken en zal waar mogelijk ondersteunen.

Resultaten uit de enquête:

Wat doet u met uw oud papier en karton?

- 91% geeft aan papier en karton altijd of meestal te scheiden.
- 47% biedt oud papier en karton aan in dozen, die huis-aan-huis worden ingezameld.
- 46% zegt een papiercontainer te hebben die ze langs de weg zetten.
- 27% brengt oud papier en karton (ook) zelf weg, bijvoorbeeld naar een verzamelcontainer of naar de milieustraat.

Hoe tevreden bent u over de inzameling van het oud papier en karton?

- 86% is tevreden over de inzameling van het oud papier en karton.
- In Smilde heerst gemiddeld de meeste kritiek op de inzameling. In deze kern klagen inwoners er o.a. over dat ze geen aparte container hebben voor het oud papier.
- In zijn algemeenheid wordt kritiek geuit op de ophaalfrequentie. Doordat dit door vrijwilligers wordt gedaan (bijvoorbeeld door de voetbalvereniging) is de frequentie volgens sommigen te laag.
- Door een aantal inwoners wordt de opmerking gemaakt dat er in de zomervakantie er helemaal geen ophaalrondes worden gedaan, waardoor het oud papier zich behoorlijk opstapelt.

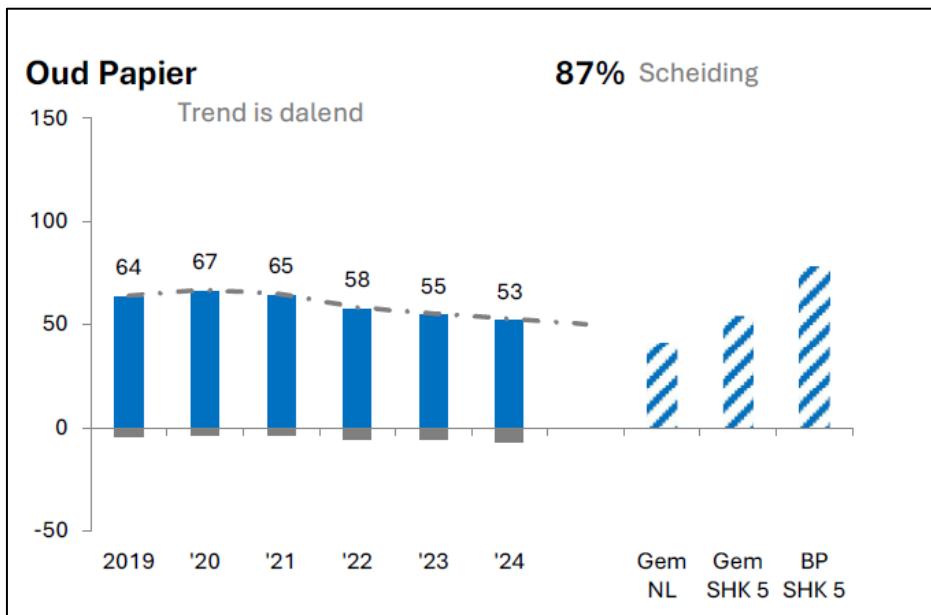
Wat zijn voor u redenen om papier en karton niet altijd te scheiden?

- Met 19% is de meest genoemde reden dat er te weinig opslagruimte in huis is.
- 15% vindt het teveel moeite en/of zegt dat het niet vaak genoeg wordt opgehaald aan huis.
- 14% geeft aan dat het meegaat in de restafvalcontainer als dit eerder wordt opgehaald.
- Ten opzichte van vijf jaar geleden zeggen twee keer zoveel inwoners het scheiden van papier en karton te veel moeite te vinden (15% vs. 7%).

Welke van onderstaande mogelijkheden kunnen u helpen om oud papier en karton beter te scheiden?

- 13% noemt de mogelijkheid van een eigen papiercontainer.
- Het zijn vooral de inwoners uit Smilde die behoefte hebben aan een eigen papiercontainer.
- 9% noemt het vaker ophalen van papier en karton. Vooral in Beilen en Smilde is er behoefte aan een hogere ophaalfrequentie.

Uit de grondstoffenmonitor:

- Momenteel wordt er 53 kg Oud Papier en Karton (OPK) per inwoner gescheiden. De trend bij het inzamelen is dalend. Bij het verwerken wordt een onbekende hoeveelheid afgekeurd.
- In het huishoudelijk restafval zit nog zo'n 8 kg herbruikbaar OPK.
- 87% van het OPK wordt apart gehouden.

Evaluatie en conclusies:

Het scheidingspercentage van OPK is best goed, maar kan nog wat hoger.

Jaarlijks wordt er steeds minder OPK ingezameld. De belangrijkste oorzaak daarvan is dat de kwaliteit van het ingezamelde OPK steeds minder wordt: er zit meer karton in afkomstig van verpakkingen en pakketjes en minder kwaliteitspapier van bijv. tijdschriften. Karton is lichter dan papier, waardoor de kosten per ton ingezameld OPK stijgen (dezelfde kosten moeten worden gemaakt om minder gewicht in te zamelen). De verwachting is dat de inzamelkosten voor OPK alleen maar zullen toenemen, waardoor we de inzamelende scholen en verenigingen steeds vaker het garantiebedrag zullen moeten uitkeren. Het garantiebedrag wordt uitgekeerd over het aantal ingezamelde tonnen OPK, waardoor de inkomsten van laatstgenoemden afnemen. Het is de vraag wat dat doet met de bereidheid tot het leveren van vrijwilligers voor het inzamelen van OPK.

De huidige tarieven zijn zodanig dat we nog niet de Europese aanbestedingsgrens overschrijden. Als de kosten stijgen, komt deze grens wel in het zicht en zal de inzameling en verwerking Europees moeten worden aanbesteed.

Aanbevelingen:

- Herijk de huidige inzamelstructuur op toekomstbestendigheid, zowel qua infrastructuur als financieel.
- Overweeg daarbij ook om, eventueel op aanvraag, al dan niet gechipte minicontainers te verstrekken aan die inwoners die dat wensen.

7.5 Textiel

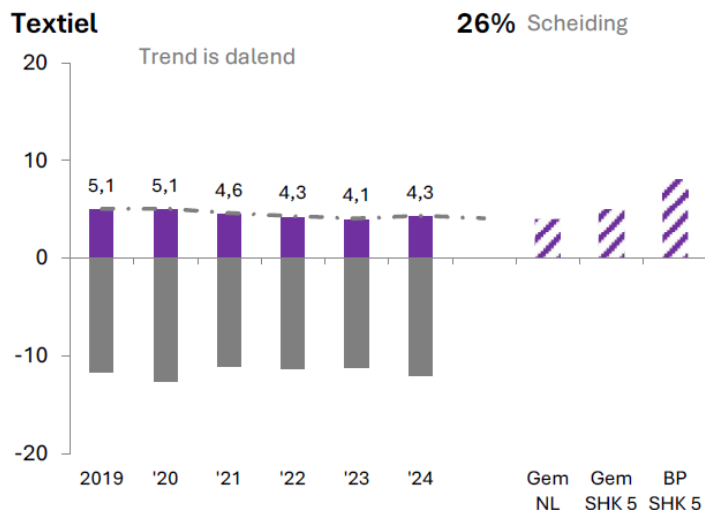
Gerelateerde doelen GBP 2020-2025:

<u>17</u>	<u>Textiel (3.10):</u> Om een hogere scheiding van het textiel te krijgen gaan we extra communiceren over wat er in de textielcontainer mag. Daarnaast volgen we de inzamel en afzetkosten om op tijd te kunnen anticiperen.
-----------	--

Resultaten uit de enquête:

- Het scheiden van textiel verdient de meeste aandacht; slechts 38% doet dit altijd en 30% doet dit slechts soms of helemaal niet.
- Textiel wordt minder vaak gescheiden aangeboden dan 5 jaar geleden.

Uit de grondstoffenmonitor:

- 4,3 kg textiel per inwoner wordt gescheiden.
- In het restafval zit circa 12,1 kg textiel.
- 26% van het textiel wordt nu dus ingezameld.

Evaluatie en conclusies:

De scheiding van textiel kan nog veel beter. Alhoewel de markt voor oud textiel door verschillende oorzaken steeds minder wordt, mogen er wel steeds meer spullen in de textielcontainer.

Eén van de oorzaken van de verslechterende markt voor textiel is een dalende marktprijs. Verwerkers hebben het daardoor momenteel best lastig. De dalende marktprijs is te wijten aan een aantal factoren, waarvan de belangrijkste de beperkte afzetmarkt, de verminderde kwaliteit en hoog aanbod van ultra-fast fashion (bijv van Shein en Temu).

Aanbevelingen:

- Communiceer vaker en duidelijker over wat inwoners in de textielcontainers mogen doen.
- Optimaliseer de infrastructuur in overleg met de inzamelaar.

7.6 Luiers

Gerelateerde doelen GBP 2020-2025:

16

Luiers (3.8): We verkennen actief de mogelijkheden om de gescheiden inzameling van luiers en incontinentiemateriaal te optimaliseren en naar de mogelijkheden om deze stroom te laten recycleren.

Resultaten uit de enquête:

Wat zijn voor u redenen om luiers en incontinentiemateriaal niet altijd te scheiden?

- Voor de meeste inwoners is het scheiden van incontinentiemateriaal niet van toepassing (83%).
- Van diegenen die dit afval wel hebben, scheidt een even grote groep dit altijd als helemaal niet (beide 7%).
- Met 37% is de meest genoemde reden dat het meegaat in de restafvalcontainer als dit eerder wordt opgehaald.

- 24% zegt het teveel moeite te vinden
- 18% geeft aan dat ze niet op de hoogte waren dat dit gescheiden wordt.
- Andere redenen zijn het niet weten waar men dit kan inleveren (12%) en het hebben van te weinig opslagruimte thuis (11%).

Maakt u voor de inzameling van luiers en incontinentiemateriaal gebruik van de gratis luierszakken?

- 33% van de inwoners met luiers en/of incontinentiemateriaal maakt gebruik van de gratis luierszakken.
- Inwoners die er geen gebruik van maken zijn vaak niet op de hoogte van de mogelijkheid (32%) en/of weten niet dat de zakken gratis te verkrijgen zijn (25%). Nog eens 23% weet niet waar ze de zakken kunnen halen.
- Door meer/betere communicatie over de gratis luierszakken zal het gebruik ervan hoogstwaarschijnlijk toenemen.

Uit de grondstoffenmonitor:

- In het restafval zit nog 5% luiers, ofwel 7, kg per inwoner

Evaluatie en conclusies:

De infrastructuur voor luierinzameling is beschikbaar voor onze inwoners en wordt gestimuleerd middels gratis luierszakken. Gezien de grote hoeveelheid luiers die nog in het restafval zit is het zinvol om hier meer aandacht aan te besteden.

Aanbevelingen:

- Communiceer vaker en gericht (bijv. op scholen en kinderdagverblijven) over de mogelijkheid tot luierinzameling.
- Optimaliseer de infrastructuur voor luierinzameling.

8. Milieustraten

Gerelateerde doelen GBP 2020-2025:

19	<u>Huisvesting buitendienst en milieustraat (3.12.1)</u> : We onderzoeken het functioneren van beide milieustraten en schrijven een advies voor de toekomstige gewenste situatie. Hierbij besteden we extra aandacht aan de financiering en inkoopregels die daarbij komt kijken.
20	<u>Openingstijden milieustraat (3.12.2)</u> : De openingstijden van de milieustraat in Beilen blijven door de weeks ongewijzigd. Op zaterdag gaat de milieustraat open tot 15.00 uur. Om een beter inzicht te krijgen in de bezoekersaantallen gaan we beter monitoren.
21	<u>Bezoekersaantallen milieustraat (3.12.3)</u> : In 2021-2022 bereiden we een advies voor over de invoering van een afvalpas. Om beter inzicht te krijgen in de bezoekersaantallen en bezoektijden en herkomst van de bezoekers gaan we de invoering van een afvalpas voor de inwoners van Midden-Drenthe verkennen. Hierbij wegen we de kosten, service en de milieu effecten mee.

Resultaten uit de enquête:

Bij welke van de onderstaande twee milieustraten komt u het vaakst?

- In totaal gaat 91% van de inwoners weleens naar één van de twee milieustraten.
- De milieustraat in Beilen wordt met 76% verreweg het meest bezocht door de inwoners. 15% gaat het vaakst naar de milieustraat van Koers in Bovensmilde.
- Inwoners van Beilen (93%) en Westerbork (91%) gaan het vaakst naar de milieustraat in Beilen. In Smilde (58%) en Bovensmilde (76%) wordt vaker de milieustraat van Koers bezocht.

Kunt u aangeven hoe tevreden u bent over de Milieustraat?

- Er heerst over het algemeen tevredenheid over beide milieustraten.
- De meeste kritiek wordt geuit op de kosten. Respectievelijk 31% (locatie Beilen) en 20% (locatie Bovensmilde) is hierover (zeer) ontevreden.
- Wat betreft de milieustraat in Beilen heerst ook enige kritiek op de openingstijden en de afstand vanaf het huis tot de dichtstbijzijnde milieustraat; 10% is hierover (zeer) ontevreden.

Evaluatie en conclusies:

De afvalpas is inmiddels geïntroduceerd. Hiermee krijgen we enerzijds meer grip op de kosten omdat minder bedrijven en niet-inwoners er gebruik van kunnen maken en anderzijds krijgen we ook beter inzicht in het daadwerkelijke gebruik van de milieustraat.

De inwoners zijn over het algemeen tevreden, behalve over de kosten van de milieubrengrstations. Men is zich er waarschijnlijk niet van bewust dat het geldende tarief nog niet kostendekkend is.

Het milieubrengrstation bij Koers in Bovensmilde wordt relatief weinig gebruikt. De kosten van dit milieubrengrstation zijn relatief hoog.

Aanbevelingen:

- Vergroot de bewustwording van de kosten van het milieubrengrstation.
- Analyseer bezoekersgegevens, afvalstromen en kosten.
- Gebruik de analyse voor optimalisatie van afvalstromen, kosten en openingstijden
- Heroverweeg nut en noodzaak van het milieubrengrstation van Koers in Bovensmilde.

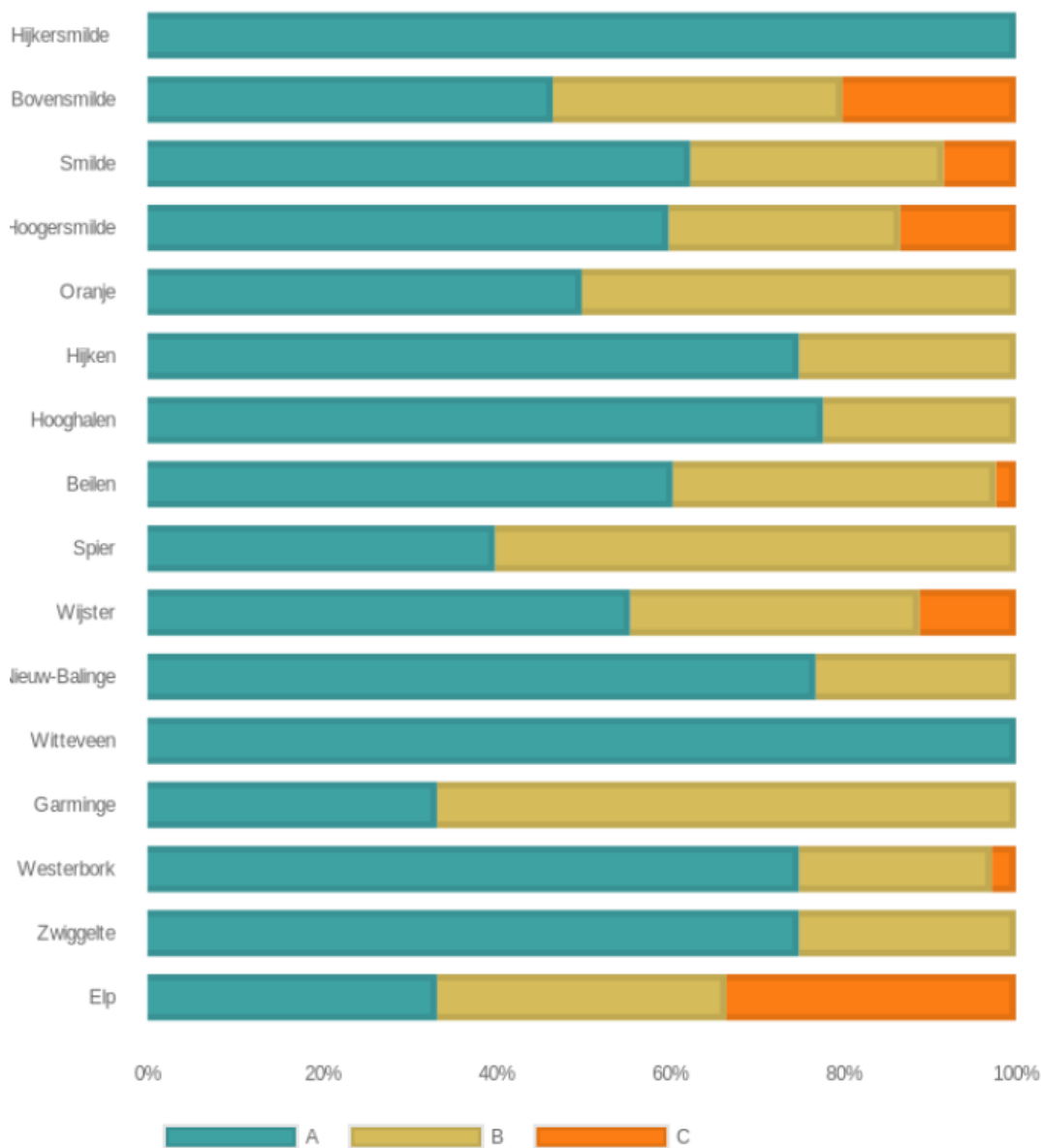
9. Zwerfafval

Gerelateerde doelen GBP 2020-2025:

22	<u>Zwerfafval (3.13):</u> We gaan de aanpak zwerfafval verder concretiseren en uitvoeren in samenwerking met inwoners, scholen en verenigingen. Mocht de zwerfafvalvergoeding veranderen of verdwijnen dan gaan we keuzes maken over de uit te voeren acties.
----	---

Kwaliteitsmeting

Voor wat betreft zwerfvuil streeft gemeente Midden-Drenthe naar kwaliteitsniveau B. Periodiek vindt er een kwaliteitsmeting plaats waarbij onder andere het zwerfafval op verhardingen wordt gecontroleerd. Deze meting vindt plaats op zo'n 200 locaties in de gemeente. Op veel plaatsen wordt dit op niveau A beoordeeld. Hieronder een overzicht:

Winkelgebiedenscan

Naast de kwaliteitsmeting heeft in 2025 een Winkelgebiedenscan plaatsgevonden in de drie grote kernen: Beilen, Westerbork en Smilde bestaande uit enquêtes onder het winkelend publiek, interviews met ondernemers en schouwrondes. Bij de schouwrondes zijn aan de hand van de CROW-methode aanvullende gegevens verzameld over, onder meer, de hoeveelheid zwerfafval en de staat van de winkelgebieden. Resultaat is dat men de gemeente heeft beoordeeld met een schoonscore van 7,5. Landelijk ligt dit op een 6,9.

In 1 dag schoon

In mei 2025 heeft het evenement Midden-Drenthe in één dag schoon plaatsgevonden. Hierbij hebben zo'n 1200 scholieren, vrijwilligers en ondernemers meegedaan. Deelnemers hebben in toegewezen gebieden in de gemeente zwerfafval opgeruimd. Naast een schonere gemeente heeft dit bijgedragen aan bewustwording bij met name de deelnemende scholieren.

Uit de resultaten van deze dag blijkt dat peuken veruit het meest voorkomende zwerfafval vormen in gemeente Midden-Drenthe.

Helemaal Groen app

Gemeente Midden-Drenthe is in 2025 partner geworden de app van Helemaal Groen. Met deze app kunnen inwoners middels GPS bijhouden waar zij zwerfafval opruimen. In de app wordt de activiteit zichtbaar met een lijn op de kaart, beginnend in het groen. Naarmate de tijd verstrijkt krijgt de route een andere kleur tot deze verdwijnt. Inmiddels zijn een kleine 70 inwoners aangesloten bij deze app.

Ondersteuning

(Groepen van) actieve inwoners gaan periodiek op pad om zwerfvuil uit de omgeving te verwijderen. We stimuleren dat desgevraagd door middel van gratis verstrekken van benodigde middelen als prikkers, zakken en hesjes.

Evaluatie en conclusies:

De kwaliteit van de leefomgeving is meermaals gecontroleerd op kwaliteit. Uit deze onderzoeken blijkt een goede waardering van de leefomgeving voor wat betreft zwerfvuil.

De grootste ergernis v.w.b. zwerfvuil betreft sigarettenpeuken. Deze zijn overal te vinden, blijven lang liggen en zijn lastig op te ruimen.

Aanbevelingen:

- Organiseer meerder bewustwordingsactiviteiten.
- Enthousiasmeer en faciliteer inwoners om de eigen woonomgeving vrij te houden.
- Zet communicatie in om doel en nut van opruimen van zwerfafval onder de aandacht te brengen
- Maak een plan om de hoeveelheid peuken op straat te verminderen.

10. Tevredenheidsenquête

Gerelateerde doelen GBP 2020-2025:

<u>7</u>	<u>Periodiek tevredenheidsonderzoek (3.3.3):</u> We gaan ter evaluatie van het beleid 1x per beleidscyclus een uitgebreid tevredenheidsonderzoek uitvoeren. Daarnaast zetten we dit middel in wanneer er aanleiding voor is en er specifieke vraagstukken zijn waarbij we inwoners willen consulteren.
----------	--

Evaluatie en conclusies:

Het periodiek tevredenheidsonderzoek is uitgevoerd. Inwoners tonen zich relatief tevreden met de huidige werkwijze van afvalinzameling in de gemeente Midden-Drenthe. Op specifieke punten zijn verbeteringen te realiseren, waarbij er altijd een duurzaamheids- en kosten-batenanalyse zal moeten gebeuren.

Aanbevelingen:

- Voer het tevredenheidsonderzoek over 5 jaar opnieuw uit, of zoveel eerder als nodig.